

ZAKON

o zaštiti od požara SR Hrvatske

Na osnovu člana 198. stav 5. Ustava Socijalističke republike Hrvatske donosim

U K A Z

o proglašenju Zakona o zaštiti od požara

Proglašava se Zakon o zaštiti od požara koji je Sabor Socijalističke Republike Hrvatske donio na sjednici Republičkog vijeća 25. rujna 1968. godine i na sjednici Organizaciono-političkog vijeća 25. rujna 1968.

Broj: 1250-1968.

Zagreb, 26. rujna 1968.

Predsjednik sabora
Jakov Blažević, s. r.

ZAKON

o zaštiti od požara

I Opće odredbe

Član 1.

Radi sprečavanja i otklanjanja opasnosti od požara i spasavanja ljudi i imovine ugroženih požarom društveno-političke zajednice i njihovi organi, radne i druge organizacije i građani organiziraju zaštitu od požara, brinu se o njenom uspješnom funkcioniranju i učestvuju u njenom provođenju.

Član 2.

Zaštita od požara obuhvaća skup mjera i radnji upravne, organizacione, tehničke, obrazovne i propagandne naravi koje se poduzimaju u cilju sprečavanja nastajanja i širenja otkrivanja i gašenja požara, te spasavanja ljudi i imovine ugroženih požarom.

Zaštita od požara organizira se i kontinuirano provodi u svim sredinama i na mjestima gdje postoji opasnost od nastajanja i širenja požara.

Član 3.

Radne i druge organizacije (u daljnjem tekstu: organizacije), državni organi (u daljnjem tekstu: organi) i građani dužni su da u provođenju mjera zaštite od požara postupaju u skladu s mjerama zaštite od požara utvrđenim zakonom, propisima donesenim na osnovi zakona i planovima zaštite od požara.

Organizacije, organi i građani dužni su da na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom i propisima donesenim na osnovi zakona alatom, prevoznim, tehničkim i drugim odgovarajućim sredstvima, a građani još i svojim radom, učestvuju u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom.

Član 4.

Projektanti odnosno investitori građevinskih objekata, projektanti i izvođači tehnološkog pro-

cesa, kao i proizvođači opreme i sredstava dužni su pri projektiranju odnosno lociranju i izvođenju radova primjenjivati propisane mjere i normative zaštite od požara.

Član 5.

U oblasti zaštite od požara poslovi od interesa za Republiku jesu:

- 1) stručno-tehničko unapređenje zaštite od požara;
- 2) nadzor nad provođenjem propisanih i naloženih mjera zaštite od požara;
- 3) istraživanje uzroka požara;
- 4) izobrazba i stručno usavršavanje kadrova za obavljanje poslova zaštite od požara.

II Zaštita od požara

Član 6.

Općinska skupština organizira zaštitu od požara na području općine, brine se o njenom uspješnom funkcioniranju, poduzima mjere za unapređenje zaštite od požara i brine se o nadzoru nad provođenjem propisanih mjera zaštite od požara od strane organizacija, organa i građana.

Općinska skupština u suradnji s mjesnim zajednicama donosi plan zaštite od požara za područje općine. Tim planom utvrđuju se i uvjeti pod kojima su vatrogasne jedinice dužne učestvovati u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom i u drugim elementarnim nepogodama na područjima i objektima za čije osiguranje one nisu osnovane.

Član 7.

Regionalnim prostornim planovima i urbanističkim planovima, kao i odlukama koje ih zamjenjuju u odnosu na mjere zaštite od požara utvrđuju se naročito:

- 1) izvorišta snabdijevanja vodom, kapaciteti gradske vodovodne mreže i uličnih cjevovoda i vodovodni objekti (crpne stanice, rezervoari, hidranti, zasuni itd.) koji osiguravaju stambene i industrijske zone dovoljnom količinom vode za gašenje požara;
- 2) udaljenost između zona predviđenih za industrijske objekte i objekte specijalne namjene (skladišta lakozapaljivih tekućina, plinova i eksplozivnih materija);
- 3) udaljenost između objekata različite namjene unutar industrijske zone;
- 4) širina puteva koji omogućavaju pristup vatrogasnim vozilima do svakog objekta i njihovo manevriranje za vrijeme gašenja požara.

Općinski organ uprave nadležan za poslove zaštite od požara surađuje u izradi regionalnog prostornog

plana i urbanističkog plana u odnosu na mjere zaštite od požara.

Član 8.

U investicionoj tehničkoj dokumentaciji za objekte iz člana 16. ovog zakona moraju se predvidjeti mjere i normativi zaštite od požara utvrđeni tehničkim propisima za te objekte.

Član 9.

Tehnološki procesi u kojima se koriste ili proizvode lakozapaljive i eksplozivne materije mogu se vršiti samo u objektima ili dijelovima objekata koji su odvojeni od drugih proizvodnih i skladišnih prostora vatrootpornim stijenama koje onemogućavaju širenje požara.

Tehnološki procesi iz stava 1. ovog člana trebaju biti organizirani na način da, zavisno od prirode i uslova proizvodnje, opasnost od požara bude otklonjena odnosno svedena na najmanju mjeru.

U objektima u kojima se odvijaju procesi iz stava 1. ovog člana moraju se postaviti uređaji i osigurati sredstva koja omogućavaju automatsko otkrivanje i dojavu požara kao i njegovo brzo i uspješno gašenje.

Član 10.

Organ nadležan za davanje odobrenja za gašenje odnosno rekonstrukciju investicionog objekta iz člana 16. ovog zakona ne može dati odobrenje, ako investitor odnosno proizvođač investicionog objekta za tržište ne priloži obrazloženo pismeno mišljenje ovlaštene stručne ustanove da su u investicionoj tehničkoj dokumentaciji predviđene propisane mjere i normativi zaštite od požara.

Mišljenje iz stava 1. ovog člana u jednostavnijim slučajevima može dati općinski organ nadležan za poslove zaštite od požara.

Član 11.

Pri utvrđivanju uvjeta za gradnju investicionog objekta, u kojem će se proizvoditi ili preradivati lakozapaljive i eksplozivne materije ili u kojem će se držati ili rukovati lakozapaljivim materijalima i eksplozivom, mora se voditi računa da se takvi objekti grade na mjestima na kojima postoji najmanja opasnost od požara za druge objekte.

Organ nadležan za davanje odobrenja za građenje dužan je prije davanja odobrenja za objekte iz stava 1. ovog člana pribaviti mišljenje općinskog organa uprave nadležnog za poslove zaštite od požara.

Član 12.

Odobrenje za upotrebu izgrađenog odnosno rekonstruisanog objekta, ili dijela objekta koji predstavlja ekonomsko-tehničku cjelinu i kao takav se može samostalno koristiti, može se dati tek nakon što investitor odnosno proizvođač investicionog objekta za tržište pribavi obrazloženo pismeno mišljenje ovlaštene stručne ustanove da su u izgrađenom odnosno rekonstruiranom objektu ili dijelu objekta provedene mjere zaštite od požara predviđene u investicionoj tehničkoj dokumentaciji za građenje odnosno rekonstrukciju tog objekta.

Mišljenje iz stava 1. ovog člana u jednostavnijim slučajevima može dati i općinski organ nadležan za poslove zaštite od požara.

Član 13.

Vlasnici i korisnici zgrada i stanova, objekata i prostorija brinu se da se električne, plinske, ventilacione i druge instalacije održavaju u ispravnom stanju.

Član 14.

Organizacije za gospodarenje stambenim zgradama, vlasnici i korisnici zgrada i stanova, objekata i postrojenja brinu se da se ložišta i dimovodni objekti (dimnjaci, dimovodne cijevi i dimovodni kanali) redovno čiste i održavaju u ispravnom stanju.

Općinska skupština propisat će djelatnost i organizaciju dimnjačarske službe, rokove čišćenja dimovodnih objekata, kao i vršenje nadzora nad radom dimnjačarske službe.

Član 15.

Za vatrogasnu opremu i sredstva za gašenje požara za koje nisu propisani standardi proizvođači su dužni, prije stavljanja u promet takvih proizvoda, pribaviti atest stručne ustanove.

Za vatrogasnu opremu i sredstva za gašenje požara uvezene iz inozemstva primjenjivat će se propisi iz stava 1. ovog člana.

Član 16.

Radi sprečavanja nastajanja i širenja, te otkrivanja požara kao i spasavanja ljudi i imovine ugroženih požarom posebnim tehničkim propisima utvrđuju se mjere zaštite od požara za:

1) objekte javne namjene u oblasti zdravlja, socijalnog staranja, prosvjete, kulture i fizičke kulture, ugostiteljstva i trgovine;

2) stambene i poslovne objekte;

3) objekte namijenjene za eksploataciju, preradu, uskladištenje, promet i prijevoz nafte i njenih derivata;

4) objekte namijenjene za uskladištenje, promet i prijevoz eksplozivnih materija;

5) objekte namijenjene za eksploataciju preradu, uskladištenje, promet i prijevoz tekućih i komprimiranih plinova;

6) objekte i sredstva javnog saobraćaja;

7) mjesta određena za turističko logorovanje;

8) objekte u kojima se vrši bojenje i lakiranje upaljivim materijama;

9) šume i usjeve;

10) ostale objekte u kojima zbog karaktera tehnološkog procesa postoji povećana opasnost od požara.

Član 17.

Tehničke propise iz člana 16. ovog zakona donosi republički sekretar u čiji djelokrug spada djelatnost za koju se donosi tehnički propis u suglasnosti sa republičkim sekretarom za unutrašnje poslove.

Član 18.

Organizacije, organi, polazeći od vlastitih uvjeta i potreba, a u skladu s propisima o zaštiti od požara, općim aktom utvrđuju mjere i poslove u vezi s provođenjem i unapređenjem zaštite od požara.

Član 19.

Pravilnikom o zaštiti od požara organizacije i organi utvrđuju mjere i poslove u vezi s provođenjem i unapređenjem zaštite od požara.

1) mjere za zaštitu od požara;

2) organizaciju, djelokrug i ovlaštenja službe za zaštitu od požara;

3) organizaciju i način vršenja unutrašnje kontrole, te ovlaštenja i odgovornost radnika koji tu kontrolu vrše;

4) postupak i način upoznavanja radnika prilikom stupanja na rad ili premještanja s jednog radnog mjesta na drugo s opasnostima od požara vezanim za dotično radno mjesto, kao i način obučavanja radnika o mjerama zaštite od požara i rukovanja sredstvima i opremom za gašenje požara;

5) vrstu i količinu opreme i sredstava za gašenje požara, kao i raspored te opreme i sredstava i vrijeme za ispitivanje njihove ispravnosti;

6) stručnu spremu radnika koji obavlja poslove zaštite od požara;

7) zadatke i odgovornost rukovodećih radnika u vezi s mjerama i zadacima zaštite od požara;

8) odgovornost članova radne organizacije zbog nepridržavanja propisanih mjera zaštite od požara;

9) dužnosti i vladanje članova radne zajednice u slučaju izbijanja požara i njihovo učešće u gašenju požara.

Član 20.

Organ upravljanja u organizaciji i organu donosi pravilnik o zaštiti od požara, brine se o njegovu provođenju i najmanje jedanput u godini raspravlja o stanju zaštite od požara u organizaciji odnosno organu.

Član 21.

Direktor i druge rukovodeće osobe u organizaciji odnosno organu, svaki u svom djelokrugu rada, odgovorni su za provođenje zaštite od požara, naročito za primjenu propisanih i naloženih mjera, održavanje u ispravnom stanju i namjensku upotrebu opreme i sredstava za gašenje požara, kao i za upoznavanje radnika s opasnostima od požara vezanim za njihovo radno mjesto.

Član 22.

Organizacije i organi dužni su osigurati da svaki radnik bude upoznat s opasnostima od požara vezanim za radno mjesto odnosno sa mjerama i sredstvima za gašenje požara, praktičnom upotrebom priručnih aparata za gašenje požara, kao i s materijalnom i drugom odgovornošću zbog nepridržavanja propisanih mjera zaštite od požara.

Član 23.

Organizacije u kojima postoje povećane opasnosti od požara zbog čestog korišćenja, proizvodnje ili uskladištenja većih količina lakozapaljivih i eksplozivnih materija dužne su osnovati posebnu službu zaštite od požara ili odrediti radnike koji će vršiti poslove u vezi sa zaštitom od požara.

Skupština općine ili organ koji ona odredi utvrdit će koje organizacije moraju imati posebno organiziranu službu zaštite od požara.

Član 24.

Radi uklanjanja uzroka zbog kojih može nastati požar ili koji olakšava njegovo širenje, osiguravajući

zavodi dužni su pratiti i analizirati uzroke požara i, zavisno od predmeta koji se osigurava, pri utvrđivanju uvjeta osiguranja odnosno zaključivanja ugovora s osiguranicima predvidjeti mjere kojima je svrha uklanjanje tih uzroka, a tokom trajanja osiguranja stalno kontrolirati njihovo provođenje.

U svom poslovanju osiguravajući zavodi dužni su materijalno zainteresirati osiguranike za poduzimanje mjera za sprečavanje nastajanja i širenja požara putem viših i nižih premija osiguranja zavisno od poduzetih mjera, davanjem bonifikacije u premiji, udjelom osiguranika u dijelu štete, smanjenjem visine štete, odnosno gubitkom prava na odštetu.

III Stručne ustanove

Član 25.

Centar za stručno-tehničko unapređenje protupožarne zaštite i izobrazbu vatrogasnih kadrova sa sjedištem u Zagrebu (član 73. Zakona o unutrašnjim poslovima — u daljnjem tekstu: Centar) je ustanova čija djelatnost obuhvaća:

1) stručno-tehničko unapređenje zaštite od požara;

2) stručno ispitivanje uzroka požara;

3) izobrazbu i stručno usavršavanje kadrova koji rade na poslovima zaštite od požara u organizacijama i organima;

4) naučnoistraživački rad u oblasti zaštite od požara;

5) izdavačko-propagandnu djelatnost;

6) davanje atesta propisanih u članu 15. ovog zakona;

7) davanje mišljenja predviđenih u članu 10. i 12. ovog zakona;

8) izradu elaborata i analiza, te pružanje pomoći organizacijama i organima na utvrđivanju postojanja opasnosti od požara i poduzimanju mjera za njihovo otklanjanje.

Član 26.

Izobrazbu i stručno usavršavanje vatrogasnih kadrova Centar obavlja putem škola, tečajeva, seminara i drugih oblika nastave.

Centar surađuje s Vatrogasnim savezom Hrvatske u organiziranju i usmjeravanju stručnog usavršavanja članova vatrogasnih društava.

Član 27.

Sredstva za rad Centra sačinjavaju:

— naknade što ih Centar ostvari vršenjem djelatnosti ili usluga;

— sredstva što ih osigurava Republika na osnovi programa rada Centra;

— ostala sredstva.

Član 28.

Nadzor nad zakonitošću rada Centra vrši Republički sekretarijat za unutrašnje poslove (u daljnjem tekstu: Republički sekretarijat) u okviru prava i dužnosti utvrđenih zakonom.

Član 29.

Centrom upravljaju članovi radne zajednice neposredno i preko organa upravljanja koje oni biraju i opozivaju.

U upravljanju Centrom i u odlučivanju o poslovima što se odnose na djelatnost Centra u stručno-tehničkom unapređivanju zaštite od požara, stručnom ispitivanju uzroka požara, u izobrazbi, kao i na naučno-istraživačku djelatnost, sudjeluju i predstavnici društvene zajednice.

Član 30.

Savjet Centra sačinjavaju:

— članovi koje iz svojih redova bira radna zajednica Centra;

— članovi koji, kao svoje predstavnike, imenuje Sabor Socijalističke Republike Hrvatske i Skupština grada Zagreba, kao i zainteresirane organizacije.

Statutom Centra određuje se ukupan broj članova Savjeta, broj članova koje bira radna zajednica Centra, kao i koje će zainteresirane organizacije imenovati svoje predstavnike i broj tih predstavnika.

Član 31.

Poslove u vezi s provođenjem i unapređenjem zaštite od požara mogu vršiti i druge naučne i stručne ustanove koje imaju radnike s odgovarajućom stručnom spremom, opremu i druga sredstva rada u skladu sa suvremenim dostignućima u oblasti zaštite od požara.

Republički sekretar za unutrašnje poslove (u daljnjem tekstu: republički sekretar) utvrđuje: koje stručne ustanove ispunjavaju uvjete iz stava 1. ovog člana, kao i poslove koje u vezi s provođenjem i unapređenjem zaštite od požara svaka od njih može vršiti.

IV Vatrogasne jedinice i vatrogasna društva

Član 32.

Radi učestvovanja u provođenju preventivnih mjera zaštite od požara, u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom i u drugim elementarnim nepogodama, kao i radi vršenja drugih djelatnosti utvrđenih planovima zaštite od požara, osnivaju se vatrogasne jedinice.

Vatrogasne jedinice dužne su na području, za koje su osnovane, gasiti požar bez obzira o čijoj se imovini radi o izvršenom gašenju dostaviti izvještaj općinskom organu uprave nadležnom za poslove zaštite od požara.

Član 33.

Vatrogasnu jedinicu mogu osnovati općinske skupštine, radne organizacije i građani.

Vatrogasne jedinice mogu biti profesionalne i dobrovoljne.

Član 34.

U profesionalnim vatrogasnim jedinicama rad u jednoj smjeni može trajati najduže 12 sati. Taj rad može se produžiti samo ako je to neophodno zbog gašenja požara.

Vrijeme koje radnici profesionalnih vatrogasnih jedinica provedu na radnom mjestu zbog obavezne prisutnosti na radnom mjestu (član 46. Osnovnog zakona o radnim odnosima) računa se u efektivan rad u umanjenom trajanju.

Jedan sat proveden na radnom mjestu zbog obavezne prisutnosti računa se u efektivan rad u trajanju od 30 minuta s tim da se obavezna prisutnost na radnom mjestu u toku jedne smjene ne može računati manje od sedam sati efektivnog rada.

Član 35.

Služba za zaštitu od požara, odnosno vatrogasna jedinica u radnoj organizaciji, vrši naročito slijedeće poslove:

1) provodi propisane i naložene mjere zaštite od požara;

2) predlaže nabavu potrebne tehničke opreme i sredstava za gašenje požara;

3) održava u ispravnom stanju tehničku opremu i sredstva za gašenje požara;

4) gasi nastali požar;

5) vrši i druge poslove utvrđene pravilnikom o zaštiti od požara.

Član 36.

Prilikom gašenja požara vatrogasci su dužni da nose propisanu zaštitnu opremu.

Zaštitnu opremu iz stava 1. ovog člana propisat će republički sekretar za unutrašnje poslove.

Član 37.

Vatrogasna društva koja su osnovali građani dužna su imati operativnu jedinicu od najmanje deset članova obučениh za gašenje požara.

U sastavu svoje operativne jedinice vatrogasno društvo može imati i profesionalne radnike.

Član 38.

Članovi vatrogasnog društva vrše dužnosti u društvu besplatno.

Statutom vatrogasnog društva mogu se utvrditi uvjeti pod kojima će se iz sredstava društva članovima vatrogasnog društva dati naknada za izgublenu zaradu zbog učestvovanja u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom, poplavom i drugim elementarnim nepogodama.

Član 39.

Članovi vatrogasnog društva koji su po svom redovnom zanimanju socijalno osigurani kao osobe u radnom odnosu ili po drugom osnovu, a koji pri gašenju požara, spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom i drugim elementarnim nepogodama, pri uklanjanju posljedica elementarnih nepogoda, odlasku na vježbu, na vježbi i na povratku s vježbe, kao i za vrijeme školovanja, što ga organizira vatrogasno društvo budu povrijeđeni ili se razbole, a ta bolest nastupi neposredno i kao isključivo posljedica vršenja navedenih dužnosti, imaju prava iz socijalnog osiguranja kao da su pretrpjeli nesreću na svom redovnom poslu.

Članovi vatrogasnog društva koji po svom redovnom zanimanju nisu socijalno osigurani, osigurani su u zdravstvenom i invalidskom osiguranju kao osobe koje sudjeluju u organizacionim javnim radovima, ako pod okolnostima navedenim u stavu 1. ovog člana budu povrijeđeni ili se razbole, a ta bolest nastupi neposredno i kao isključiva posljedica vršenja aktivnosti po osnovi koje su osigurani.

Osobe koje nisu osigurane u smislu stava 1. i 2. ovoga člana, osigurane su u zdravstvenom i invalidskom osiguranju kao osobe koje sudjeluju na akcijama spasavanja ili obrane od elementarnih nepogoda ili udesa u slučaju povrede ili bolesti prouzrokovane nesrećom koju pretrpe za vrijeme učestvovanja u gašenju požara i spasavanja ljudi i imovine ugroženih požarom, u smislu člana 44. ovog zakona.

Plaćanje doprinosa za socijalno osiguranje osoba osiguranih po odredbama stava 2. i 3. ovog člana regulira se posebnim propisima.

Član 40.

Vatrogasna društva na području općine udružuju se u vatrogasni savez općine.

Vatrogasni savezi općina udružuju se na teritoriju Socijalističke Republike Hrvatske u Vatrogasni savez Hrvatske.

Organizacija, rad i zadaci vatrogasnih saveza utvrđuju se statutom saveza.

V Gašenje požara

Član 41.

Svaka osoba koja primijeti požar dužna je da ga ugasi, ako to može učiniti bez opasnosti za sebe i drugog. Ako ta osoba ne može da ugasi požar, dužna je da o požaru obavijesti najbližu vatrogasnu jedinicu, stanicu milicije ili ma koji općinski organ uprave.

Obavezi iz stava 1. ovog člana podliježe svaka osoba kad primijeti opasnost koja neposredno prijete da izazove požar.

Neizvršenje obaveze iz stava 1. i 2. ovog člana povlači odgovornost za krivično djelo.

Član 42.

Ako vatrogasna jedinica koja je počela gasiti požar ne može sama da ga ugasi, starješina vatrogasne jedinice zatražit će pomoć od drugih vatrogasnih jedinica.

Vatrogasne jedinice od kojih je zatražena pomoć, dužne su pružiti zatraženu pomoć u skladu s općinskim planom zaštite od požara.

Član 43.

Gašenjem požara rukovodi starješina vatrogasne jedinice koja je prva počela gasiti požar ukoliko se starješine vatrogasnih jedinica, koje učestvuju u gašenju požara, drukčije ne dogovore ili ako općinskim planom zaštite od požara nije drukčije određeno.

Radi nesmetanog gašenja požara rukovodilac gašenja požara može:

1) zabraniti pristup nepozvanim osobama u blizinu mjesta požara, kao i saobraćaj pored tog mjesta;

2) narediti evakuiranje osoba i uklanjanje stvari iz susjednih objekata koji su ugroženi požarom;

3) narediti prekid dovođenja električne struje i plina;

4) narediti djelimično ili potpuno rušenje objekata preko kojih bi se požar mogao širiti, ako se širenje požara ne može na drugi način spriječiti;

5) ograničiti djelomično ili potpuno dovod vode drugim potrošačima u zoni gdje se pojavi požar ili u čitavom naselju radi osiguranja potrebne količine vode za gašenje požara;

6) narediti korištenje vode iz obližnjih bunara, cisterni, rezervoara, kanala i slično, koji pripadaju drugim organizacijama, građanskim pravnim osobama i građanima;

7) poslužiti se saobraćajnim sredstvima radi prevoženja osoba nastradalih u požaru najbližoj zdravstvenoj ustanovi.

Član 44.

U slučaju izbijanja većeg požara predsjednik općinske skupštine ili osoba koju ovlasti općinska skupština može narediti svim sposobnim osobama sa područja općine, starijim od 16 godina, da učestvuju u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženim požarom i da stave na raspolaganje vatrogasnim jedinicama alat, prevozna, tehnička i druga sredstva potrebna za gašenje požara i za spasavanje ljudi i imovine ugroženih požarom.

Neizvršenje obaveze učestvovanja u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom povlači odgovornost za krivično djelo.

Član 45.

Vatrogasne jedinice mogu pružiti pomoć u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom i na teritoriju susjedne države, ako se takva pomoć zatraži.

Ako se pomoć za gašenje požara traži od vatrogasne jedinice sa područja općine koja graniči sa susjednom državom, odobrenje za pružanje pomoći daje predsjednik općinske skupštine ili druga službena osoba koju ovlasti skupština općine, a ako se pomoć traži od vatrogasne jedinice sa područja općine koja ne graniči sa susjednom državom, odobrenje za pružanje pomoći daje republički sekretar.

Član 46.

Ako je za gašenje požara i spasavanje ljudi i imovine ugroženih požarom potrebna pomoć inozemnih vatrogasnih jedinica, tu pomoć za područje općine koja je uz državnu granicu traži predsjednik općinske skupštine ili druga službena osoba koju ovlasti skupština općine, a za općine koje nisu uz državnu granicu republički sekretar.

Član 47.

Osobe u radnom odnosu, koje po odredbi člana 44. ovog zakona učestvuju u gašenju požara, imaju pravo na naknadu osobnog dohotka za vrijeme odsustvovanja sa rada.

Osobe koje po odredbi člana 44. ovog zakona učestvuju u gašenju požara, a samostalno vrše poljoprivrednu, zanatsku ili drugu uslužnu djelatnost, imaju pravo na naknadu čiju visinu određuje općinska skupština.

Naknadu iz stava 1. i 2. ovog člana snosi društveno-politička zajednica čiji je predsjednik, odnosno osoba ovlaštena od općinske skupštine, naredila učestvovanje u gašenju požara.

Član 48.

Vatrogasne jedinice, koje po zahtjevu za pružanje pomoći učestvuju u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom izvan područja svog djelovanja, imaju pravo na naknadu stvarne štete prouzrokovane na tehničkoj opremi kao i na naknadu neophodnih troškova koje su imale pri učestvovanju u gašenju požara (utrošena sredstva za gašenje požara, benzin i dr.).

Član 49.

Naknadu iz člana 48. ovog zakona snosi organizacija koja je tražila pomoć odnosno društveno-politička zajednica čiji je organ tražio pomoć, a naknadu organizacijama, građanskim pravnim osobama i građanima za pretrpljenu štetu u slučajevima iz člana 43. tačke 4, 5, 6. i 7. snosi društveno-politička zajednica na čijem je području gašen požar.

VI Nadzor nad provođenjem mjera zaštite od požara

Član 50.

Nadzor nad provođenjem mjera zaštite od požara utvrđenih zakonom i propisima donesenim na osnovi zakona, kao i mjera utvrđenih planovima zaštite od požara od strane organizacija, organa i građana vrši općinski organ uprave nadležan za poslove od požara i Republički sekretarijat.

Inspeksijske poslove u oblasti zaštite od požara vrše inspektori za zaštitu od požara u organima iz stava 1. ovog člana.

Nadzor na provođenjem zaštite od požara u rudnicima vrše rudarski inspektori.

Član 51.

Općinske skupštine dužne su osigurati vršenje nadzora nad provođenjem mjera zaštite od požara utvrđenih zakonom i propisima donesenim na osnovi zakona.

Član 52.

Inspektori za zaštitu od požara su u vršenju svojih poslova samostalni i u ime organa nadležnih za poslove zaštite od požara postupaju i donose rješenja u okviru dužnosti i ovlašćenja određenih zakonom i drugim propisima.

Inspektori za zaštitu od požara moraju imati propisanu legitimaciju. Obrazac legitimacije propisuje republički sekretar.

Član 53.

Za inspektora za zaštitu od požara u općinskom organu nadležnom za poslove zaštite od požara može se postaviti osoba koja ima najmanje završenu srednju tehničku školu bilo kojeg smjera ili srednju vatrogasnu školu i položeni stručni ispit.

U Republičkom sekretarijatu za inspektora za zaštitu od požara može se postaviti osoba koja ima završen tehnički fakultet bilo kojeg smjera i položen stručni ispit.

Član 54.

Inspektora za zaštitu od požara u općinskom organu imenuje i razrješava općinska skupština.

Inspektora za zaštitu od požara, koji vrši nadzor nad provođenjem mjera zaštite od požara na području više općina, imenuju i razrješavaju općinske skupštine na čijem području vrši nadzor.

Inspektora za zaštitu od požara u Republičkom sekretarijatu imenuje i razrješava republički sekretar.

Član 55.

Republički sekretarijat, u oblasti zaštite od požara, vrši slijedeće poslove:

1) nadzire rad općinskih organa nadležnih za poslove zaštite od požara i njihovih inspektora, pruža im stručnu pomoć i brine se o organizaciji Službe i o

stručnom obrazovanju inspektora za zaštitu od požara u Republici;

2) rješava u drugom stepenu o žalbama protiv rješenja općinskih organa nadležnih za poslove zaštite od požara i njihovih inspektora;

3) prati i proučava stanje zaštite od požara i organizira šire akcije u cilju unapređenja zaštite od požara;

4) vrši i druge poslove koji su mu zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost.

Član 56.

Republički sekretarijat može općinskim organima nadležnim za poslove zaštite od požara davati obavezne instrukcije za obavljanje inspeksijskih poslova.

Republički sekretarijat može od općinskih organa nadležnih za poslove zaštite od požara tražiti izvještaj o radu, izvršenje određenih poslova, kao i podatke koji su mu potrebni za obavljanje poslova iz njegove nadležnosti.

Član 57.

Republički sekretarijat može obaviti svaki inspeksijski posao u interesu zaštite od požara.

Protiv rješenja koja donose inspektori zaštite od požara u Republičkom sekretarijatu stranka ima pravo pokrenuti upravni spor.

Član 58.

Organizacije, organi i građani dužni su omogućiti nesmetano vršenje inspeksijskih poslova u oblasti zaštite od požara i inspektorima pružiti potrebne podatke i obavještenja.

Prilikom vršenja nadzora inspektor za zaštitu od požara utvrđuje naročito:

1) da li je organizacija odnosno organ primijenio propisane mjere i normative zaštite od požara;

2) da li su provedene naložene mjere zaštite od požara;

3) da li u objektima i na uređajima koji se pregledavaju postoje požarno-preventivni nedostaci koji bi mogli izazvati ili omogućiti nastajanje odnosno širenje požara;

4) da li je osigurana mogućnost da osobe koje se nalaze u objektu mogu u slučaju požara brzo i nesmetano napustiti objekat.

Član 59.

Općinski organ nadležan za poslove zaštite od požara rješenjem će odrediti da se radi sprečavanja nastajanja i širenja požara u objektima poduzmu posebne mjere zaštite, a naročito da se:

1) preurede, premjeste odnosno demontiraju strojevi, instalacije, peći i drugi uređaji od kojih prijeti opasnost da izazovu požar;

2) izvrše dogradnje, pregradnje i druge adaptacije na objektima u svrhu sprečavanja nastajanja i širenja požara;

3) zabrani upotreba objekta ili postrojenja ako se njihovim preuređivanjem ne može ukloniti opasnost od požara;

4) zabrani pušenje i upotreba otvorene vatre i svjetiljki s otvorenim plamenom na određenim mjestima;

5) poduzmu zaštitne mjere protiv ubacivanja izvana predmeta koji mogu prouzročiti požar;

6) uvede stalni nadzor na mjestima gdje su smještene eksplozivne ili lakozapaljive materije.

Član 60.

Prilikom vršenja nadzora inspektor za zaštitu od požara ima pravo da pregleda sve prostorije, radilišta i uređaje, da prikuplja obavještenja i da poduzima druge radnje potrebne za utvrđivanje kako se primjenjuju propisi za zaštitu od požara.

Ako u izvršenju nadzora inspektor za zaštitu od požara utvrdi povrede propisa o zaštiti od požara ili nedostatke u održavanju i rukovođenju opremom i sredstvima za gašenje požara, izdat će rješenje o otklanjanju tih povreda odnosno nedostatka i odrediti rok do kojeg se oni imaju otkloniti.

U stambene prostorije radi vršenja nadzora inspektor za zaštitu od požara može ući na zahtjev nosioca stanarskog prava ili na temelju rješenja nadležnog organa.

Član 61.

Ako u vršenju nadzora inspektor za zaštitu od požara utvrdi da se pri gradnji investicionog objekta ne provode mjere zaštite od požara predviđene u investicionoj tehničkoj dokumentaciji, naredit će da se te mjere provedu u određenom roku.

Ako se u slučaju iz stava 1. ovog člana mjere zaštite od požara ne provedu u određenom roku, inspektor za zaštitu od požara rješenjem će zabraniti daljnju gradnju investicionog objekta.

Član 62.

Ako u vršenju nadzora inspektor za zaštitu od požara utvrdi da se pri korišćenju investicionog objekta ili djela objekta ne provode propisane mjere zaštite od požara, pa zbog toga prijeti neposredna opasnost od nastajanja požara; rješenjem će zabraniti daljnje korišćenje objekta odnosno dijela objekta.

Član 63.

Organ, čiji je inspektor za zaštitu od požara zabranio daljnju gradnju objekta ili daljnje korišćenje objekta odnosno dijela objekta, dužan je odmah obavijestiti općinsku skupštinu na čijem je području organizacija o čijem se objektu odnosno dijelu objekta radi.

Član 64.

Ako u vršenju nadzora inspektor za zaštitu od požara utvrdi da se u prometu nalazi vatrogasna oprema i sredstva za gašenje požara koja ne odgovaraju propisanim standardima ili bez atesta stručne ustanove, rješenjem će narediti da se ta oprema i sredstva povuku iz prometa.

Član 65.

U vršenju nadzora nad provođenjem propisa o zaštiti od požara i mjera za sprečavanje požara u organizacijama i organima organ nadležan za poslove zaštite od požara odnosno inspektor za zaštitu od požara može koristiti usluge ili pomoć stručnih ustanova ili stručnjaka drugih organa i organizacija ako je potrebno vršiti određena mjerenja, analize ili druga vještačenja radi utvrđivanja opasnosti od požara i predla-

ganja mjera za njihovo otklanjanje, a organ odnosno inspektor nije u mogućnosti da ih sam izvrši.

Član 66.

O izvršenom pregledu i svojim nalazima inspektor za zaštitu od požara dužan je sastaviti zapisnik. Jedan primjerak zapisnika uručuje organizaciji odnosno organu kod kojeg je pregled izvršen.

Ako inspektor za zaštitu od požara prilikom pregleda ustanovi nepravilan odnos i grube nemarnosti u provođenju propisanih mjera zaštite od požara, dužan je podnijeti izvještaj organu upravljanja organizacije o svojim zapažanjima i nalazu i upozoriti ga na sve zapažene nepravilnosti u vezi s provođenjem mjera zaštite od požara, a naročito u vezi s općim stanjem zaštite od požara, radom službe za zaštitu od požara i o odnosu rukovodećeg osoblja prema primjeni mjera zaštite od požara.

Član 67.

Inspektori za zaštitu od požara dužni su čuvati kao službenu tajnu sve podatke koje su saznali u vršenju poslova nadzora, a od organizacije i organa su, na osnovi zakona, utvrđeni kao poslovna odnosno službena tajna.

Član 68.

Žalba protiv rješenja inspektora za zaštitu od požara ne odgađa izvršenje rješenja, ako to u rješenju nije izričito naglašeno.

Član 69.

Ako inspektor za zaštitu od požara u vršenju nadzora utvrdi povredu propisa koja predstavlja prekršaj, podnijet će protiv radne organizacije i odgovorne osobe u njoj prijedlog za pokretanje prekršajnog postupka nadležnom općinskom sucu za prekršaje. Kad se ustanovi da se radi o krivičnom djelu, podnijet će krivičnu prijavu nadležnom javnom tužiocu.

Član 70.

Inspektori za zaštitu od požara dužni su suradivati s drugim inspeksijskim službama i organima.

Član 71.

Općinski organ uprave nadležan za poslove zaštite od požara vodi određene evidencije iz oblasti zaštite od požara.

Način vođenja evidencije, njen sadržaj i opseg, kao i podatke koje općinski organ uprave nadležan za poslove zaštite od požara treba da dostavlja Republičkom sekretarijatu propisat će republički sekretar.

VII Financiranje

Član 72.

Općine osiguravaju sredstva za redovnu djelatnost profesionalnih vatrogasnih jedinica.

Općina pomaže vatrogasna društva u snabdijevanju uređajima, alatom i opremom za gašenje požara.

Ako se općinskim planom zaštite od požara utvrđuju obaveze za vatrogasna društva, općina je dužna osigurati sredstva vatrogasnim društvima za izvršenje tih obaveza.

Republika osigurava sredstva za rad Vatrogasnog saveza Hrvatske prema dijelu programa rada tog saveza od interesa za Republiku.

Član 73.

Sredstva za rad i opremu vatrogasne jedinice u radnoj organizaciji osigurava radna organizacija koja ju je osnovala.

Član 74.

U cilju unapređenja zaštite od požara osnivaju se općinski fondovi za zaštitu od požara.

Izvori prihoda općinskog fonda za zaštitu od požara su:

- 1) 4% od premija osiguranja od požara naplaćenih na području opštine;
- 2) iznosi od naplaćenih novčanih kazni za prekršaje iz oblasti zaštite od požara;
- 3) sredstva općine koja se svake godine utvrđuju općinskim budžetom;
- 4) sredstva koja fondu daju organizacije;
- 5) kamati na sredstva fonda uložena u banci;
- 6) ostali prihodi.

Član 75.

Sredstva općinskih fondova za zaštitu od požara koriste se:

- 1) za nabavku tehničke opreme i sredstava za gašenje požara;
- 2) za izgradnju objekata za smještaj vatrogasnih jedinica i njihove opreme;
- 3) za izobrazbu i stručno usavršavanje vatrogasnih kadrova.

VIII Kaznene odredbe

Član 76.

Novčanom kaznom do 10.000 dinara kaznit će se za prekršaj organizacija:

- 1) ako stavi u promet vatrogasnu opremu i sredstva za gašenje požara protivno odredbi člana 15. ovog zakona;
- 2) ako ne donese pravilnik o zaštiti od požara (član 20);
- 3) ako ne osnuje vatrogasnu jedinicu kad to odredi općinska skupština ili organ koji ona odredi (član 23. stav 2);
- 4) ako u određenom roku ne sprovede naređene mjere zaštite od požara (član 59, 60, 61. i 62).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom do 500 dinara i odgovorna osoba u radnoj organizaciji.

Član 77.

Novčanom kaznom do 5.000 dinara kaznit će se za prekršaj organizacija:

- 1) ako redovno ne čisti i održava u ispravnom stanju dimovodne objekte i ložišta (član 14);
- 2) ako ne postupi u skladu s odredbom člana 23. ovog zakona;

3) ako bez opravdanih razloga ne stavi na raspolaganje alat, prevozna, tehnička i druga sredstva potrebna za gašenje požara i spasavanje ljudi i imovine ugroženih požarom (član 44);

4) ako sprečava ili ometa inspektora za zaštitu od požara u vršenju inspekcijskih poslova ili odbije da inspektorima dade potrebne podatke ili obavještenja (član 58).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom do 500 dinara i odgovorna osoba u radnoj organizaciji.

Član 78.

Novčanom kaznom do 500 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana kaznit će se za prekršaj pojedinac:

- 1) ako se ne pridržava propisanih mjera zaštite od požara;
- 2) ako bez opravdanog razloga odbije da stavi na raspolaganje vatrogasnoj jedinici alat, prevozna, tehnička i druga sredstva potrebna za gašenje požara i spasavanje ljudi i imovine ugroženih požarom (član 44);
- 3) ako sprečava ili ometa inspektora za zaštitu od požara u vršenju inspekcijskih poslova ili odbije da inspektorima dade potrebne podatke ili obavještenja (član 58).

IX Prelazne i završne odredbe

Član 79.

Nadležni republički sekretar (član 17) dužan je donijeti tehničke propise utvrđene ovim zakonom najkasnije u roku jedne godine od njegova stupanja na snagu.

Član 80.

Organizacije i organi dužni su donijeti pravilnik o zaštiti od požara u roku jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 81.

Republički sekretar propisat će uvjete, program i način polaganja stručnog ispita za profesionalne vatrogasce i inspektore za zaštitu od požara, kao i za zaštitnu opremu (član 36) u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 82.

Obaveze i prava radnih i drugih organizacija u oblasti zaštite od požara predviđene ovim zakonom važe i za pojedince koji pri vršenju određenih djelatnosti svojim sredstvima koriste rad drugih osoba.

Član 83.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju važiti Zakon o mjerama za sprečavanje požara (»Narodne novine«, broj 8/65) i Zakon o dimnjačarskoj službi (»Narodne novine«, broj 15/65).

Član 84.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana nakon objave u »Narodnim novinama«.